

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

KRAKÓW

13326

1. Nazwa

KAMIENICA

2. Czas powstania

XIV/XV w., k. XV w.,
1851 - 53

4. Adres

Pl. Dominikański 5

nr ewidencyjny działki:

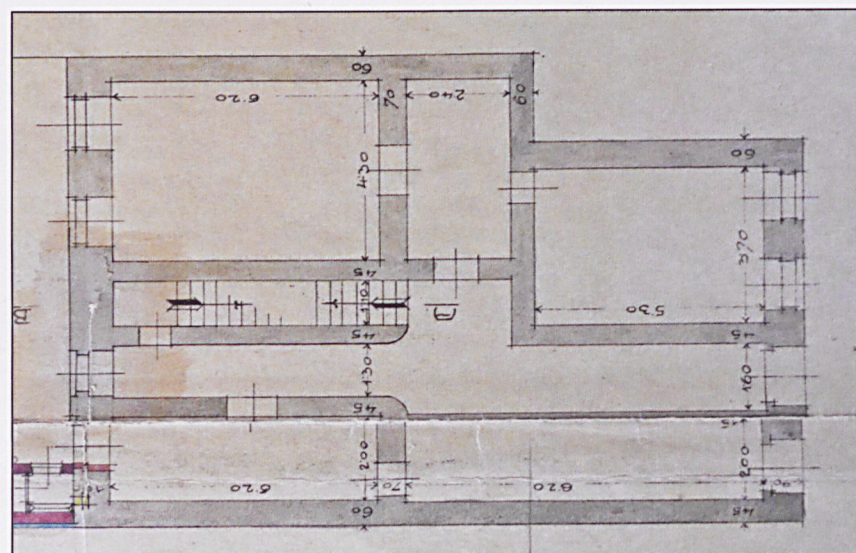
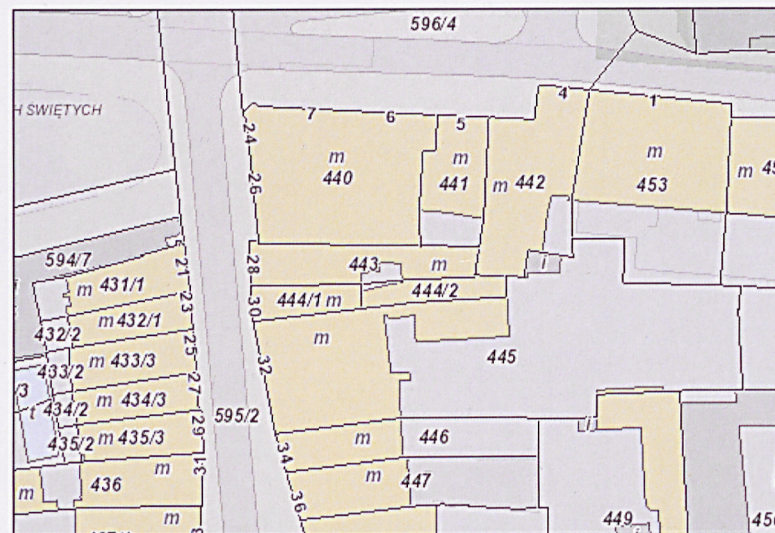
441 obręb 1 Śródmieście

nr księgi wieczystej

11. Materiały graficzne

Rzut parteru, 1909

5. Przynależność administracyjna

Województwo: małopolskie

Powiat: krakowski

Gmina: Kraków

6. Współrzędne geograficzne

50.058978, 19.938479

7. Poprzednie nazwy miejscowości

j.w.

8. Właściciel i jego adres

osoby prywatne

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Formy ochrony

wpis do rejestru zabytków: A-378,
decyzja z dnia 19.VI.1967 r.

miejscowy plan zagospodarowania
przestrzennego „Stare Miasto”,
Uchwała Rady Miasta Krakowa
NR XII/131/11 z dnia 13 kwietnia 2011 r.

Dawna liczba spisowa 488. Parcela przynależna do narożnej działki od strony ul. Grodzkiej. Najstarsza zabudowa wymieniana w XIV w. i XV w. W 1392 r. własność niejakiego Staszko Kroberskiego i jeszcze w tym samym wieku Nicolausa de Dambrow. Z początkiem XV w. stał tu budynek murowany, jednotraktowy, pełniący funkcję oficyny bocznej kamienicy frontowej od strony ul. Grodzkiej. Z tego względu historia zabudowy trudna do odtworzenia na podstawie źródeł. W 1412 r. wymieniany, jako własność Kaspra Krugila, a następnie od 1441 r. Marcina Bieckiego. W 2 poł. XV w. budynek jest już wymieniany, jako odrębna własność. Dom przynależy do Sefrida Bethmana, a następnie rodziny Bonerów. W 1560 r. wymieniany Jan Boner. Ci ostatni musieli dokonać gruntownej przebudowy, bowiem z końcem XV w. budynek jest już wymieniany, jako dwutraktowy, dwuosiowy o typowym dla kamienicy krakowskiej układzie, co sugeruje wyodrębnienie się parceli z posesji od strony ul. Grodzkiej. W XVII w. parcela przeszła na własność miasta. Zabudowa została podzielona na dwa odrębne domy. Na etapie podziału nastąpiła radykalna przebudowa. Każdy z budynków był dwupiętrowy, dwutraktowy na parterze i w poziomie piwnic, z trzytraktowym układem pomieszczeń na piętrach. Budynki oznaczone były nr 2 i 3. W 1775 r. posesja należała do Franciszka Grelińskiego (Chylińskiego), a kilka lat później, od 1779 r. do Jana Urbańskiego. Cd. Wkładka nr 1

Sytuacja: budynek zlokalizowany przy dawnej ul. Szerokiej w rejonie kościoła i klasztoru OO. Dominikanów, w zwartej zabudowie południowej pierzei, wytyczonej w wyniku XIX-wiecznej regulacji. W okresie przedlokacyjnym Plac był placem targowym. Parcela w kształcie nieregularnym, zwężająca się w stronę północną. Działka od zachodu sąsiaduje z posesją Pl. Dominikański 6 a od wschodu z kamienicą Pl. Dominikański 4. Południowa granica działki przylega do posesji Grodzka 28/30. Zabudowę tworzy wyłącznie kamienica frontowa. Podwórko w kształcie prostokąta, utwardzone.

Materiał, konstrukcja, bryła: budynek murowany z cegły i kamienia łamanego w kondygnacji piwnic. Wzniesiony na rzucie wydłużonego, nieregularnego prostokąta z nieco przewężonym traktem frontowym. Dwupiętrowy, w całości podpiwniczony. Więźba krokwiowo płatwiowa, z poddaszem użytkowym. Dach dwuspadowy, kalenicowy, kryty papą. W północnej połaci łamany z okienkami poddasza. Układ wnętrza dwutraktowy na poziomie piwnic, trzytraktowy na parterze i wyższych kondygnacjach. Piwnice złożone z trzech komór o zróżnicowanej wielkości. Trakt frontowy zajmuje jedna komora odpowiadająca rzutem szerokości i głębokości najstarszej zabudowy. Komora nakryta sklepieniem kolebkowym (XV w.) założonym na osi wsch. – zach. W trakcie tylnym dwie komory. Większa w osi wsch., wtórnie podzielona na trzy mniejsze pomieszczenia, z których jedno zajmuje skomunikowana z parterem klatka schodowa. Mniejsza komora usytuowana w osi zach. Komory traktu tylnego nakryte sklepieniami kolebkowymi, ceglanymi. Po stronie wsch. sklepienie datowane na wiek XV, po zach. na XVI. Parter pierwotnie w układzie dwuosiowym, obecnie trzyosiowym. Po stronie zach. układ wnętrza trzytraktowy i czterotraktowy w osi wsch. W trakcie frontowym w osi zach. pierwotnie obszerna sień, z której obrębie traktu tylnego wydzielone prostokątne pomieszczenie (skrajna oś zach.) oraz w osi środkowej wąski, mieszczący klatkę schodową przechód. Obecnie, z końcem XIX w., sień przedzielona wzdłuż osi pn. – pd. W osi zach. w trakcie frontowym wydzielony dostępny z ulicy lokal handlowy. Sień nakryta sklepieniem kolebkowym z lunetami (XVI w.) W osi wsch. pomieszczenie nakryte stropem Kleina. Na przedłużeniu osi w obrębie traktu środkowego po stronie wsch. dwa pomieszczenia z wtórnym podziałem nakryte sklepieniem kolebkowym (poł XIX w.) oraz po stronie zach. pomieszczenie na całej głębokości traktu nakryte płaskim stropem z sufitem. W trakcie tylnym wszystkie pomieszczenia nakryte płaskimi stropami z sufitami. W środkowej części traktu tylnego zlokalizowana murowana klatka schodowa (poł. XIX w.). Schody dwubiegowe ze spocznikami, nakryte sklepieniem segmentowym, ceglanym. Dyspozycja pięter powtarza układ parteru. W trakcie tylnym I i II p. sklepiony segmentowo korytarz połączony z podestami klatki schodowej.

Elewacje: murowane, ceglane tynkowane. Elewacja frontowa czterokondygnacyjna z wysoką ścianką kolankową, trzyosiowa w strefie parteru, czteroosiowa, symetryczna w obrębie pięter. Ściany parteru posadowione na niewysokim cokole, boniowane, oddzielone od wyższych kondygnacji profilowanym gzymsem kordonowym. Rozstaw osi nieregularny. W osi środkowej prostokątne wejście do sieni. W osi wsch. sprzężona z wejściem witryna sklepowa. W osi zach. prostokątne okno. W strefie pięter w narożnikach i pomiędzy osiami artykulacja za pomocą boniowanych pilastrów. Pilastry ustawione w wielkim porządku. Pomiędzy pilastrami prostokątne otwory okienne. Okna ujęte w tynkowe, profilowane. Cd. Wkładka nr 1

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
2 500 m ³	780 m ²	mieszkalno - użytkowe	mieszkalno - użytkowe
18. Stan zachowania		19. Istniejące zagrożenia , najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
Budynek utrzymywany i konserwowany na bieżąco, w dostatecznym stanie technicznym		Zalecane bieżące utrzymanie obiektu oraz remont konserwatorski elewacji frontowej.	

20. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

1. Akta wiertelnicze 1568 - 1606, wyd. K. Jelonek - Litewka, A. Litewka, Ł. Walczy, Kraków 1997-2000
2. J. Długosz Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis, wyd. A. Przeździecki t I, 1863
3. Akta Budownictwa Miejskiego, f. 183, 414, Archiwum Państwowe w Krakowie.

23. Bibliografia

1. A. Sławiński, B. Książek, Pl. Dominikański 5. Dokumentacja naukowo-historyczna z badaniami architektonicznymi piwnic, 1982
2. A. Sławiński, A. Kwaśniewicz, M. Sulman, Studium urbanistyczno-konserwatorskie bloku nr 34 w Krakowie, 1983
- A. A. Böhm, K. Dąbrowska - Budziło, K. Pawłowska, Pl. Wiosny Ludów i Pl. Dominikański w Krakowie - studium krajobrazowe, TKUiA, t. 22, 1988
3. M. Swaryczewska, Plac Wiosny Ludów i Plac Dominikański – studium historyczne, TKUiA, t 23, 1989 - 1990
4. B. Kozak, H. Rojkowska, M. Cempla, Studium urbanistyczno-konserwatorskie Około, t. VI 1989
5. A. Grabowski, Domy dawnego Krakowa, Janusz Stasiak, Kraków, Wydawnictwo Jagiellonia, 2008

25. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

1. Plan Krakowa Dominka Pucka, 1667, Archiwum Państwowe w Krakowie
2. Plan odnowienia domu pogorzałego, F. Radwański, ABM 414, 1851, Archiwum Państwowe w Krakowie
3. Projekt podziału sieni, 1881, ABM f. 183, Archiwum Państwowe w Krakowie
4. Projekt budowy oficyny, 1883, ABM f. 183, Archiwum Państwowe w Krakowie
5. L. Gutman, Projekt przebudowy sanitariatów, 1909, ABM f. 183, Archiwum Państwowe w Krakowie
6. Projekt modernizacji elewacji frontowej, 1910, ABM f. 183, Archiwum Państwowe w Krakowie
7. B. Torbe, Projekt witryny, 1924, ABM f. 183, Archiwum Państwowe w Krakowie

24. Uwagi

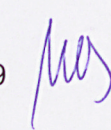
22. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

25. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

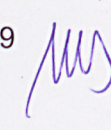
Tekst: arch. Maria Makarewicz, październik 2019

Plany, rysunki: arch. Maria Makarewicz, październik 2019

Fotografie: arch. Maria Makarewicz, październik 2019

26. Załączniki

Wkładka nr 1
Wkładka nr 2
Wkładka nr 3

1. Miejscowość	KRAKÓW	5. Nazwa zabytku, adres KAMIENICA KRAKÓW PL. DOMINIKAŃSKI 5	6. Zawartość załącznika CD. HISTORIA CD. OPIS FOTOGRAFIE
2. Gmina	MIEJSKA KRAKÓW		
3. Powiat	KRAKOWSKI		
4. Województwo	MAŁOPOLSKIE		

Cd. 12

W 1786 r. ponownie, zapewne w drodze dziedziczenia, wymieniana jest, jako własność rodziny Chylińskich. W 1808 r. właścicielem jest Antoni Szretter. Z początkiem XIX w. dotychczas oddzielne domy zostały ponownie scalone i otrzymały nr 7. W 1818 r. parcela została zakupiona przez Feliksa Słotwińskiego, który przeprowadził gruntowny remont połączony z nadbudowa do wysokości III p. W 1850 r. kamienica została zniszczona w wyniku pożaru miasta. W latach 1851 - 53 budynek został odbudowany wg projektu F. Radwańskiego syna. W 1878 r. kamienica przechodzi na własność Maurycego Sussera. W 1881 r. zredukowano sień, wprowadzając wzdłuż osi pn. – pd. na całej głębokości wtórne podziały w celu wyodrębnienia dodatkowych lokali handlowych. Redukcja sieni była związana z przekształceniem elewacji frontowej w parterze. Zlikwidowano pierwotne, zamknięte łukiem pełnym wejście do sieni. W jego miejscu powstało węższe, prostokątne. W skrajnych osiach zach. i wsch. przebito wejścia do lokali. W osi drugiej od strony wsch. wybito prostokątny otwór okienny. W 1883 r. wzniesiono budynek oficyny, obecnie niezachowany. Oficyna była budynkiem parterowym, niepodpiwniczonym, jednotraktowym, nakrytym dachem jednospadowym o spadku w stronę podwórka. W elewacji frontowej znajdowały się dwa prostokątne wejścia. W 1902 r. budynek przyłączono do kanalizacji miejskiej. W 1909 r. na parterze urządzono pomieszczenia sanitarne. W 1910 r. nastąpiło ponowne przekształcenie elewacji frontowej w obecnym kształcie. Wejście do sieni zachowano w miejscu pierwotnym. W osi zach. w miejscu wejścia do lokalu wykonano okno. Po stronie wsch., na szerokości dwóch osi wykonano drewnianą witrynę sklepową. Od 1924 r. dom był własnością Julii Suskiej, córki Antoniego Suskiego, znanego kupca krakowskiego, inicjatora budowy kamienicy sąsiedniej w narożniku Pl. Dominikańskiego 6 i ul. Grodzka 26.

Cd. 13

opaski, wsparte na parapetach. W podokiennikach i nad oknami I p. prostokątne płyciny. W płycinach nadokiennych tynkowe tonda z datą budowy 1853. Okna zwieńczone gzymsami. Gzymsy okien I p. z kostkowym fryzem. Okna II p. znacznie skromniejsze. Dekoracja ograniczona do profilowanych gzymsów i kwadratowych wsporników pod parapetami. Powyżej II p. wysoka ścianka kolankowa. W osiach ustawione parami kwadratowe okienka strychowe. Nad gzymsem podokapowym, w połowie szerokości połaci dachowej ścianka z oknami doświetlającymi poddasze. Okna zdwojone, w każdej osi elewacji. Stolarka okienna drewniana, okna skrzynkowe, czteroskrzydłowe, ośmiokwaterowe. Brama dwuskrzydłowa płycinowa z prostokątnym nadświetlem. Witryna z końca XIX w. Elewacja tylna skromna, pozbawiona detali i podziałów architektonicznych. Murowana, ceglana, tynkowana, pięcioosiowa. W parterze w drugiej osi od zach. wyjście z sieni. W pozostałych osiach parteru i pięter prostokątne otwory okienne. W kondygnacji strychu facjatka o szerokości dwóch osi środkowych.

Zabytkowe elementy wystroju i wyposażenia wewnątrz: mury obwodowe piwnic, kamienne, sklepienie kolebkowe piwnic trakt frontowy (XV w.), sklepienia kolebkowe piwnic trakt tylny (XVI w.), sklepienie kolebkowe z lunetami w dawnej sieni (XVI w.), dekoracja fasady 1851 - 53, stolarka witryn sklepowych, bramy i stolarka drzwiowa (k. XIX w.)

Instalacje: wod –kan., elektryczna, gazowa, CO, internet.

Pas parteru

Pas 1 piętra

Pas 2 piętra i strychu

Nadbudowa na poziomie dachu

1. Miejscowość	KRAKÓW	5. Nazwa zabytku, adres KAMIENICA KRAKÓW PL. DOMINIKAŃSKI 5	6. Zawartość załącznika FOTOGRAFIE
2. Gmina	MIEJSKA KRAKÓW		
3. Powiat	KRAKOWSKI		
4. Województwo	MAŁOPOLSKIE		

Brama wejściowa

Okno 1 piętra

Okno 2 piętra

Zwieńczenie okna 1 piętra

Podokiennik 1 piętra

Zwieńczenie okna 2 piętra

Okienka strychowe

5. Nazwa zabudku, adres

6. Zawartość załącznika

1. Miejscowość

KRAKÓW

2. Gmina

MIEJSKA KRAKÓW

3. Powiat

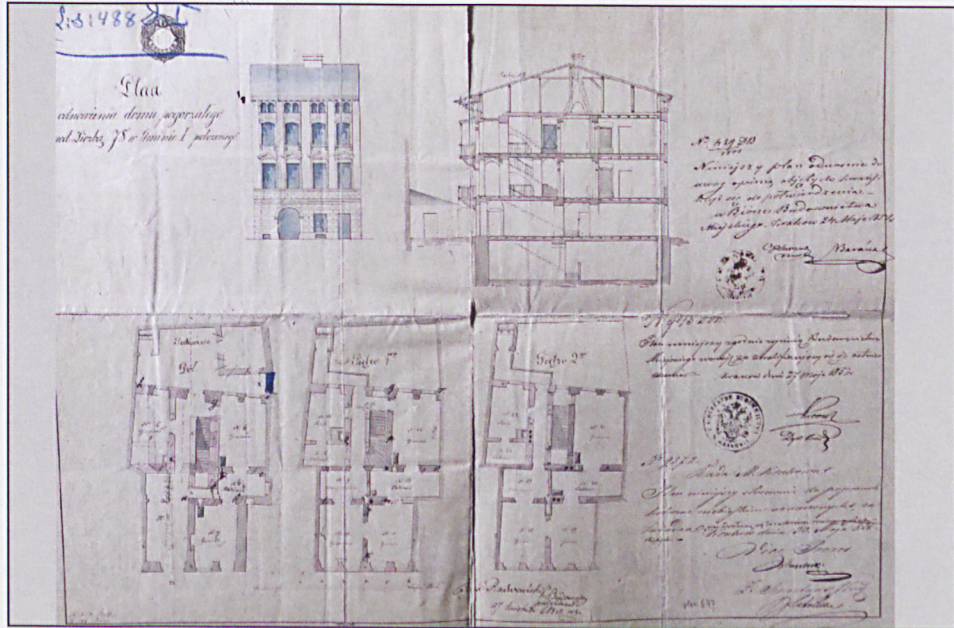
KRAKOWSKI

4. Województwo

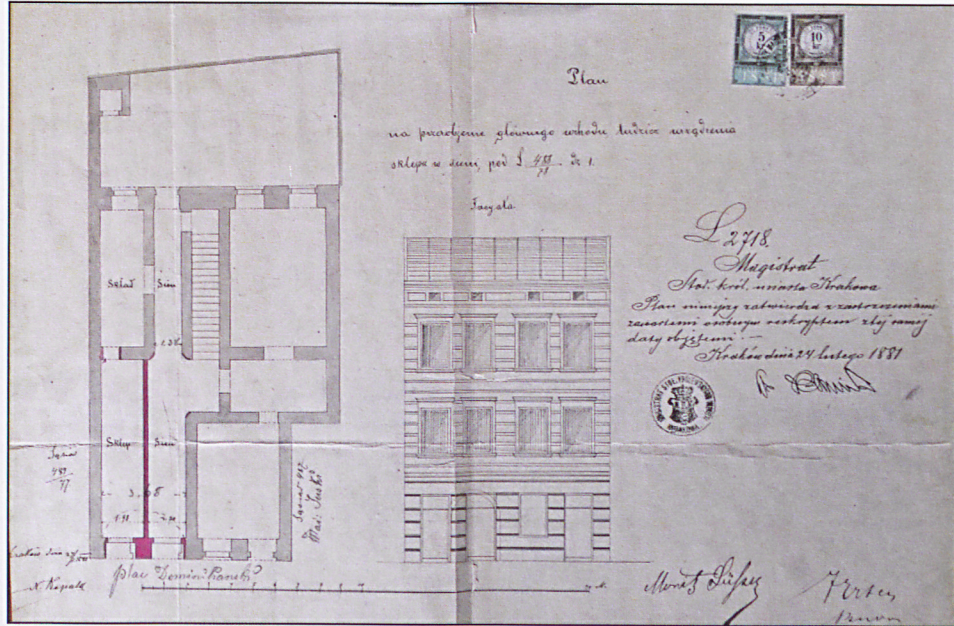
MAŁOPOLSKIE

KAMIENICA
KRAKÓW
PL. DOMINIKAŃSKI 5

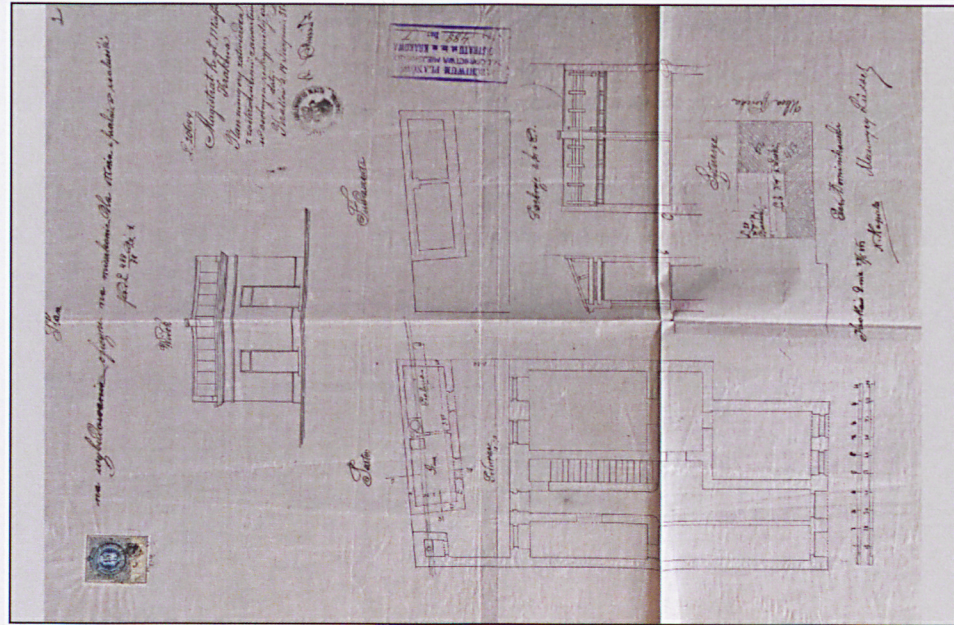
ARCHIWALIA

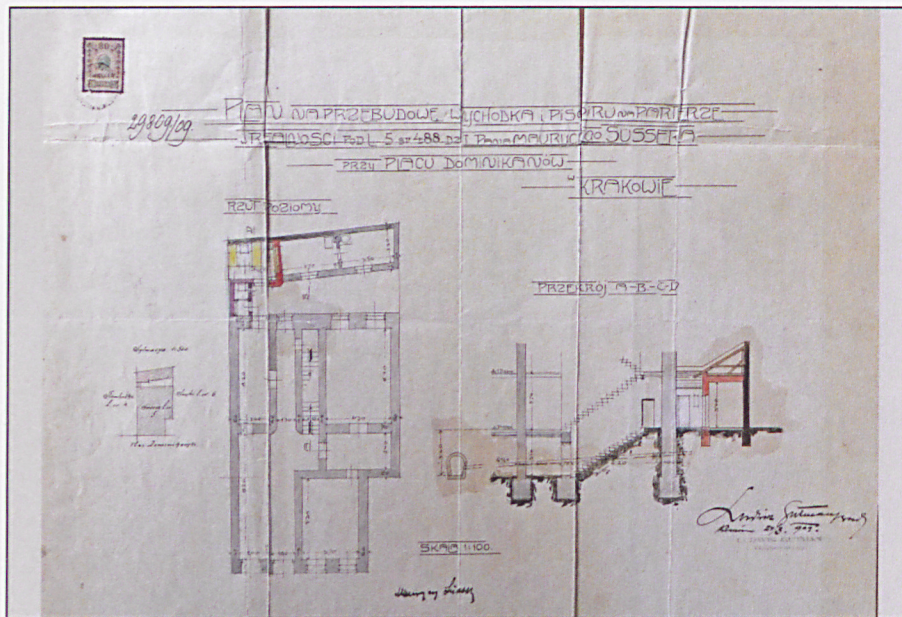
F. Radwański, Projekt odbudowy domu po pożarze, 1851

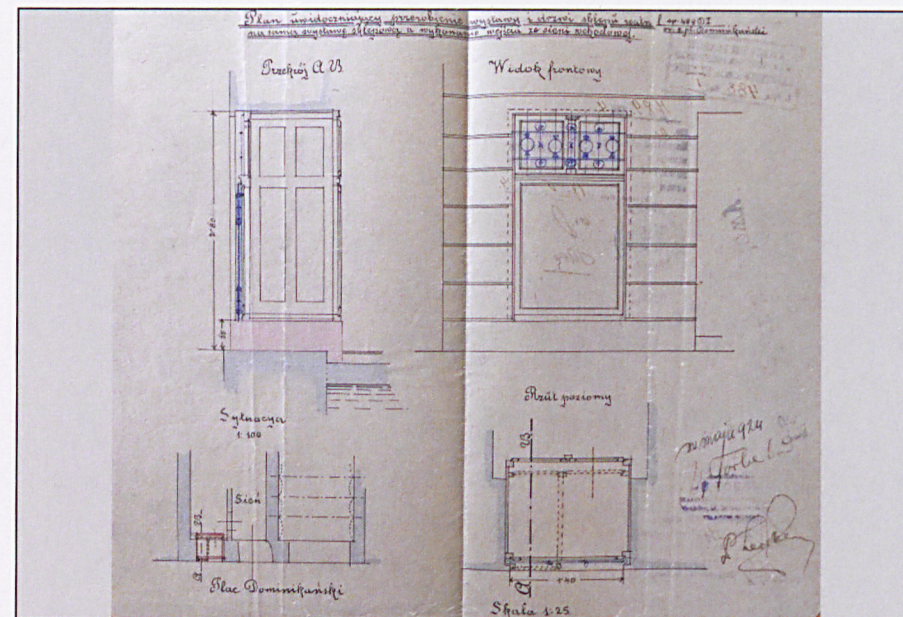
Projekt podziału sieni, 1881

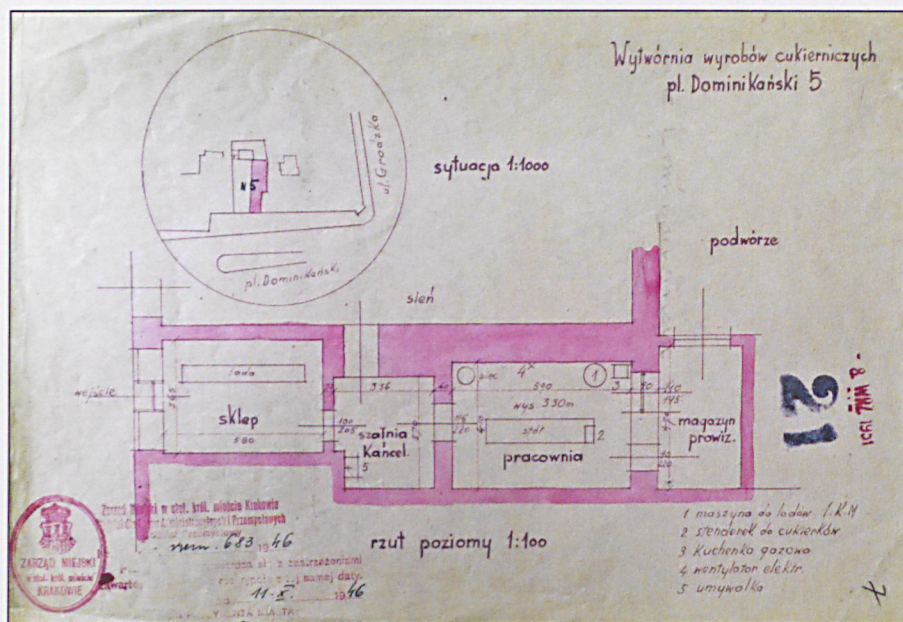
Projekt budowy oficyny, 1883

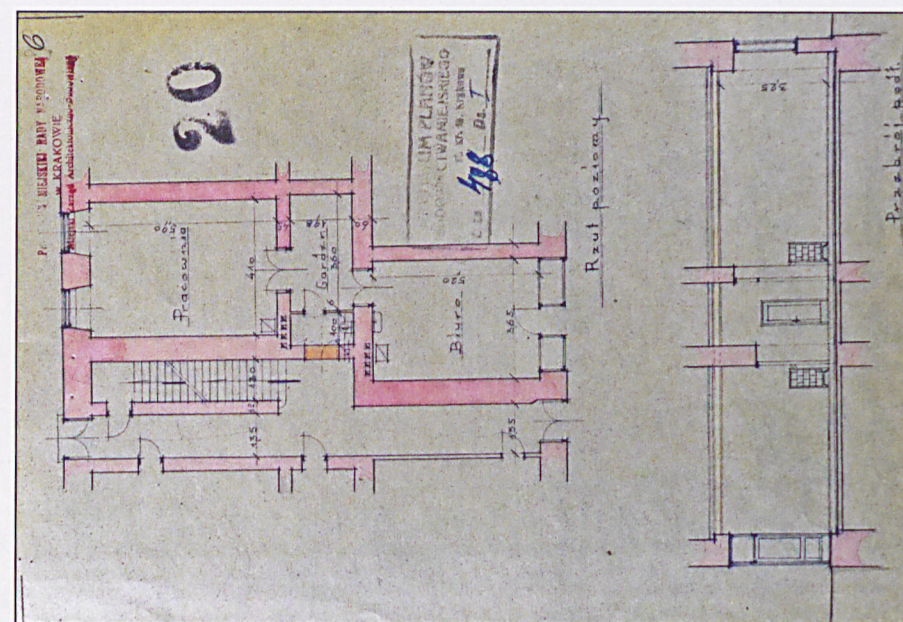
L. Gutman, Projekt sanitariatów, 1909

B. Torbe, Projekt witryny, 1924

Projekt adaptacji parteru, 1946

Projekt adaptacji parteru, 1955